

Evaluatie Implementatiemonitor ZonMw

Nicolet C.M. Theunissen

Sanne M.E. te Pas

Roland D. Friele

Wat is de implementatiemonitor?

- Een instrument dat door ZonMw kan worden gebruikt voor het sturen en evalueren van implementatieprocessen
- Bevat vragen over:
  - de voorbereiding van implementatie op programmaniveau
  - de voorbereiding van implementatieprojecten
  - het implementatiesucces in de praktijk van de gezondheidszorg
- De antwoorden geven inzicht in de mate waarin aandacht is besteed aan de noodzakelijke voorwaarden voor implementatie.

Voortraject: ontwikkeling

Bruikbaarheid:

- Ontwikkeld in nauwe samenspraak met de programmasecretarissen en de directie van ZonMw

Inhoudelijke validiteit:

- Gebaseerd op de resultaten van onderzoek naar de factoren die implementatie bevorderen

Toepasbaarheid:

- Testanalyses in 2001 met het prototype op 32 ZON-programma's met implementatiedoelstellingen en 52 implementatieprojecten (slechts 12 met projectresultaten)

Onderzoeksvragen evaluatiestudie

Betrouwbaarheid:

- Hoe groot is de overeenkomst in oordeel tussen twee beoordelaars die onafhankelijk van elkaar een aantal dezelfde projecten scoren?

Criterion Validiteit:

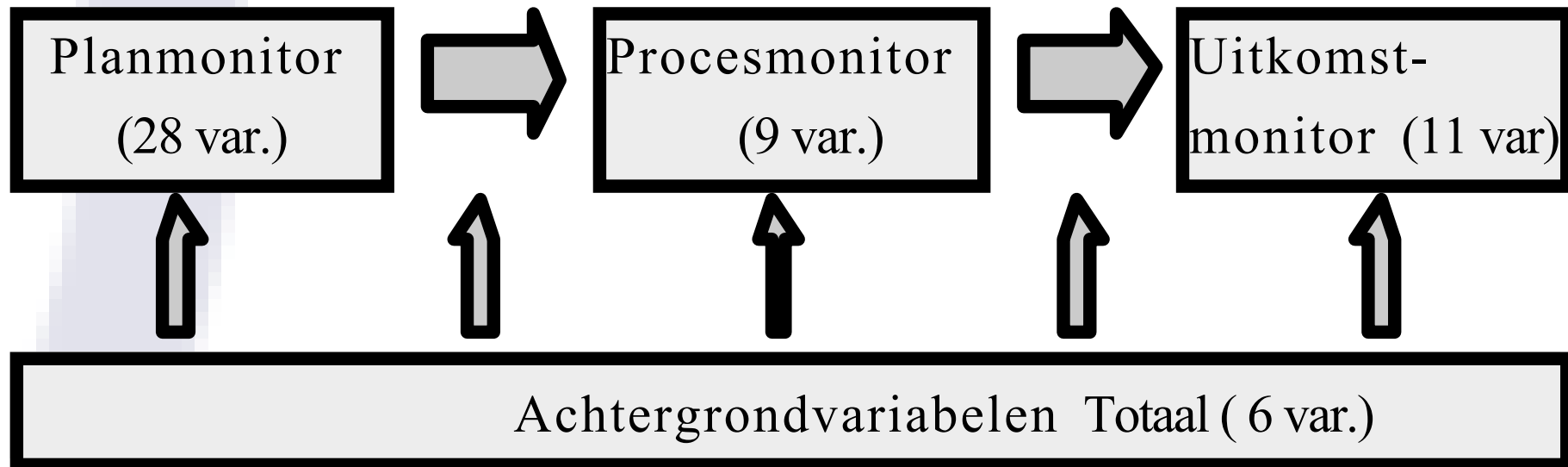
- Gelden de door de implementatiemonitor gemeten categorieën daadwerkelijk als determinanten van de uitkomst bij implementatieprojecten?

Relaties tussen de monitoronderdelen

- Betrokkenen en betrokkenheid
- Beoogde veranderingen en wijze waarop veranderd wordt
- Planning (budget/stappenplan)
- Belemmerende/bevorderende factoren

- Daadwerkelijke betrokkenheid
- Belemmerende/bevorderende factoren: interventies gedaan

- Niveau 1: stokje doorgegeven (1 var.)
- Niveau 2: verandering behaald (3 var.)
- Niveau 3: kwaliteit van zorg/leven (2 var.)
- Empirische basis?

- Omvang project
- Type project
- Inhoud verandering

Methode

- 77 dossiers van implementatieprojecten met eindverslag
- Interbeoordelingsbetrouwbaarheidstest op 15 projecten
- Per monitordeel alle projecten door een en dezelfde onderzoeker gescoord
- Betrouwbaarheidsanalyses: Pearson's correlaties en Cohen's kappa
- Validiteitsanalyses: multiple correlaties en regressies.

Interbeoordelaarsbetrouwbaarheid

Resultaat:

- de betrouwbaarheid is matig
- ondanks grote inhoudelijke overeenstemming tussen de onderzoekers in de interpretatie

Consequenties:

- aanbeveling: gebruik definities en voorbeelden uit de implementatiemonitor in de projectformulieren!
- niet-systematische fouten bij het scoren, dus vergrootte kans op fout van de tweede orde.
- hierdoor kunnen hypothesen over de validiteit van de monitor niet worden verworpen, hooguit gesteund

Projectplan scores: cluster 'beoogde veranderingen'

	0='nee'	1='ja een beetje'	2='ja in grote mate'
	N (%)	N (%)	N (%)
<i>Beoogde veranderingen</i>			
beoogde veranderingen bij gebruikers	1 (1)	23 (30)	53 (69)
beoogde veranderingen bij doelgroepen	29 (38)	25 (32)	23 (30)
beoogde veranderingen in de organisatie	27 (35)	24 (31)	26 (34)
beoogde verbeteringen in kwaliteit van zorg	6 (8)	21 (27)	50 (65)
beoogde verbeteringen in kwaliteit van leven	22 (29)	25 (32)	30 (39)

Uitkomst scores: behaalde veranderingen

	0= 'onbekend' N (%)	1= 'nee' N (%)	2=' ja misschien' N (%)	3=' ja zeker' N (%)
<i>Uitkomstmaten</i>				
Wordt het stokje doorgegeven en aangepakt?	13 (17)	4 (5)	38 (49)	22 (29)
	0= 'onbekend'	1= 'nee'	2='ja een beetje'	3='ja in grote mate'
Beoogde veranderingen gebruikers bereikt?	16 (21)	26 (34)	18 (23)	17 (22)
Beoogde veranderingen doelgroepen bereikt?	47 (61)	17 (22)	8 (10)	5 (6)
Beoogde veranderingen organisatie bereikt?	31 (40)	14 (18)	14 (18)	18 (23)
Beoogde veranderingen kwaliteit van zorg bereikt?	26 (34)	26 (34)	12 (16)	13 (17)
Beoogde veranderingen kwaliteit van leven bereikt?	49 (64)	22 (29)	1 (1)	5 (6)

Multiple correlaties planmonitor-uitkomstmonitor

afhankelijke variabelen >	Projectplan monitor (28 var.)	Proces- monitor (9 var.)	Uitkomst- monitor (6 var.)
onafhankelijke variabelen ∨			
Alle achtergrond variabelen gezamenlijk (8 var.)	0,89*	0,69*	0,63*
Alle projectplanmonitor variabelen gezamenlijk (28 var.)		0,83#	0,82*
Alle procesmonitor variabelen gezamenlijk (9 var.)			0,58

Multiple correlaties planmonitor-uitkomstmonitor

Onafhankelijke variabelen	Afhankelijke variabelen		
	Niveau 1: stokje doorgegeven (1 var.)	Niveau 2: verandering behaald (3 var.)	Niveau 3: kwaliteit van zorg/leven (2 var.)
Projectplanmonitor			
Betrokkenen en betrokkenheid (4 var.)	0,19	0,32	0,25
Beoogde veranderingen (5 var.)	0,44 *	0,51 *	0,29
Wijze waarop veranderd wordt (2 var.)	0,19	0,39 *	0,27
Planning (3 var.)	0,17	0,48 *	0,26
Belemmerende/bevorderende factoren: genoemd (7 var.)	0,32	0,45	0,46
Belemmerende/bevorderende factoren: interventie gepland (7 var.)	0,36	0,34	0,43

De relatie tussen plan, proces en uitkomst niveau 2, na correctie voor achtergrondvariabelen

Afhankelijke variabelen	Niveau 2		
	Beoogde veranderingen gebruikers bereikt?	Beoogde veranderingen doelgroepen bereikt?	Beoogde veranderinge organisatie bereikt?
	$\square R^2$	$\square R^2$	$\square R^2$
1 Achtergrondvariabelen select	23%**	15%ns	19%*
2 Projectplanmonitor selectie	16%*	16%*	29%***
<i>Adj. R²</i>	<i>26%</i>	<i>17%</i>	<i>37%</i>
1 Achtergrondvariabelen select	23%**	15%ns	19%*
2 Procesmonitor selectie	10%ns	5%ns	18%**
<i>Adj. R²</i>	<i>22%</i>	<i>7%</i>	<i>26%</i>
1 Achtergrondvariabelen select	23%**	15%ns	19%*
2 Projectplanmonitor selectie	16%*	16%*	29%***
3 Procesmonitor selectie	6%ns	4%ns	8%*
<i>Adj. R²</i>	<i>29%</i>	<i>15%</i>	<i>44%</i>
1 Achtergrondvariabelen select	23%**	15%ns	19%*
2 Procesmonitor selectie	10%ns	5%ns	18%**
3 Projectplanmonitor selecti	12%ns	14%ns	19%**
<i>Adj. R²</i>	<i>29%</i>	<i>15%</i>	<i>44%</i>

Uitkomsten evaluatiestudie

Betrouwbaarheid:

- matig, edoch: expliciet verwerken in projectformulieren zal betrouwbaarheid vergroten.
- desalniettemin: hypothesen over de validiteit niet te verwerpen, hooguit steunen (factoren niet uit te sluiten)

Criterium Validiteit:

- projecten die 'goed scoren' hebben betere uitkomsten
- aantal factoren dragen bij (o.a. beoogde veranderingen, budget geormerkt voor imp., interventie op structuur)

Kanttekening: weinig empirie in de projecten

qua bewezen waarde, bel.bev factoren en uitkomsten